

DE HEER KIJKT NAAR JE HART

(Ontmoetingen met David 1)

De Bijbelse figuur David spreekt tot de verbeelding. In zijn leven liggen succes en mislukking, kwaliteiten en gebreken, vreugde en aanvechting, vriendschap en vijandschap, zonde en genade, vrede en oorlog steeds vlak naast elkaar. Zo komen ook al onze levensthema's aan de orde als we ons verdiepen in zijn geschiedenis. Tegelijk is hij dé koning uit het Oude Testament en heet Jezus in het Nieuwe Testament met enige voorliefde Zoon van David. 'Ik ben de telg van David, zijn nakomeling, de stralende morgenster' (Opb. 22:16). De verhalen van David kunnen ons leven verrijken en ons leren waar het in het koninkrijk van God om gaat. Want: David was 'een man naar Gods hart' (Hand. 13:22; 1 Sam. 13:14).

Saul

Voordat we David ontmoeten moeten we kennis maken met Saul en Samuël. Saul is koning geworden omdat het volk – tegen de zin van de HEER in – vroeg om een koning (1 Sam. 8:1-9). Saul had alles mee: 'een lange, goedgebouwde jongeman die met kop en schouders boven iedereen in Israël uitstak' (1 Sam 9:2). Maar het loopt verkeerd: Saul gaat voor zichzelf en zijn eer en niet voor de eer van de HEER: hij is weerspanning en eigenzinnig (1 Sam. 15:22-23). Saul wordt verworpen door God en daarover treurt Samuël.

Samuël

Nu moet Samuël een nieuwe koning gaan zalven, in Betlehem. De opdracht van de HEER hiertoe kan door Saul

Het gaat niet om wat de mens ziet: de mens kijkt naar het uiterlijk, maar de HEER kijkt naar het hart.
1 Samuël 16:7

Moge hij vanuit zijn rijke luister uw innerlijke wezen kracht en sterkte schenken door zijn Geest, zodat door uw geloof Christus kan gaan wonen in uw hart.
Efeziërs 3:16-17

gemakkelijk als een complot worden opgevat. Samuël – die altijd op een vertrouwelijke manier in gesprek is met de HEER – hoort dat hij een offer moet gaan brengen en dat hij de aanwijzingen van de HEER moet opvolgen. En toch stapt Samuël direct weer in dezelfde valkuil: als hij Eliab ziet – goed-looking, rijzige gestalte, charisma, oudste zoon – meent hij dat hij wel de nieuwe koning zal zijn, 'Saul II'. Dichtbij de HEER leven betekent blijkbaar niet automatisch dat je goede keuzes maakt en goede overwegingen hebt. Het is moeilijker dan we denken.

Gods keuze

Het draait hier allemaal om de keuze van God! Hij zegt: 'Jullie hebben nu gezien waar het op uitloopt met types als Saul. Ik heb jullie nog zo gewaarschuwd. Nu ben ik aan de beurt om mijn keuze te maken!' Letterlijk staat er: 'ik heb mij een koning gezien' (1 Sam. 16:1). Dit zet de toon voor heel die uitgebreide verhalencyclus rond David (tot 1 Koningen 2; zie ook 1 Kron. 11-29). De HEER kijkt naar het hart van mense; Samuël niet, wij meestal ook niet. We letten op: uiterlijk, kleding, maatschappelijke positie, kwaliteiten, prestaties, charisma. Maar de HEER let op het hart: wat leeft er binnenin ons, in welke richting staat ons leven, 'deugen' wij?

David

Gods oog valt dus op David. Niet vanwege zijn kwaliteiten: die zijn hier nog helemaal niet in beeld! David is de jongste, 'het kleintje', zijn vader is hem zelfs vergeten. Hij komt bij de schapen en de geiten vandaan, in zijn vieze werkkleding: daar staat Gods uitverkorene! Samuël heeft misschien wel gezegd: 'HEER, heb ik u goed gehoord? Meent u dat nou? David?' En voordat we dan zwart-wit denken dat God dan blijkbaar op grond van minnen kiest als hij dat niet doet op grond van plussen: talent mag er ook zijn! David is een mooie jongen om te zien (1 Sam. 16:12), maar niet op de manier van een Saul of een Eliab. Je moet hem – een buitengewoon getalenteerd kind van God – eerst horen spreken (dichter), horen musiceren (harpspelen), zien optreden (vechter) – dan blijkt wat er binnenin hem is: een hart dat op de HEER gericht is! De HEER wil duidelijk maken: staar je niet blind op in het oog springende kwaliteiten (vgl. 1 Kor. 1:27-28) maar zoek naar de bron waaruit het leven voortkomt: het hart.

Jezus en de Geest

Zo is ook Jezus bij eerste oogopslag niet aantrekkelijk (Jes. 53:2) – je moet hem horen spreken, je moet hem zien omgaan met mensen, en dan merk je dat je met een volmaakt hart te doen hebt. Hier proeven we de stijl van het koninkrijk: kijk naar het hart. 'Van toen af aan was David doordrongen van de geest van de HEER' (1 Sam. 16:13). Het goede dat al in David was, wordt versterkt vanuit de hemel.

Leven

Wat betekent dit voor ons dagelijkse leven? Drie belangrijke vragen:

1. Hoe staat het met mijn hart? We verwaarlozen ons hart vaak (Hoe gaat het met je ziel?) We zijn te druk om naar binnen te keren. Maar God kijkt vooral naar binnen. Wat leeft daar? Woont Christus daar?
2. Hoe kijk ik naar anderen? Let ik op uiterlijk, prestaties, charisma, meningen, of ben ik op zoek naar wat er leeft in het hart van de ander?
3. Hoe word ik steeds meer een man of vrouw naar Gods hart? Laat je gedachten vullen met de woorden uit 1 Samuël 16 vers 7. Laat je doordenken met de heilige Geest: bid om vervulling!

Voor een geloofsgesprek...

1. Lees 1 Samuël 16:1-13. Wat treft je?
2. Wat weet je over Saul? Welke verhalen over David staan je het helderst voor de geest?
3. Herken je de neiging om mensen op hun uiterlijk en hun zichtbare kwaliteiten te beoordelen? Hoe ga je daarmee om?
4. Ben jij een man of een vrouw naar Gods hart? Als je met 'nee' antwoordt – wat zegt dat dan? Praat ook door ver de spanning tussen enerzijds 'geneigd tot alle kwaad' en anderzijds 'iemand naar Gods hart zijn'.
5. Langs welke weg wil de Geest jou laten groeien zodat je helemaal leeft voor de HEER?